

INDIKOVANÁ PREVENCE S DĚTMI Z DĚTSKÉHO DOMOVA

AT konference 2023, 7. 6. 2023

**Mgr. Jitka Kolářová
ADVAITA, z. ú.**

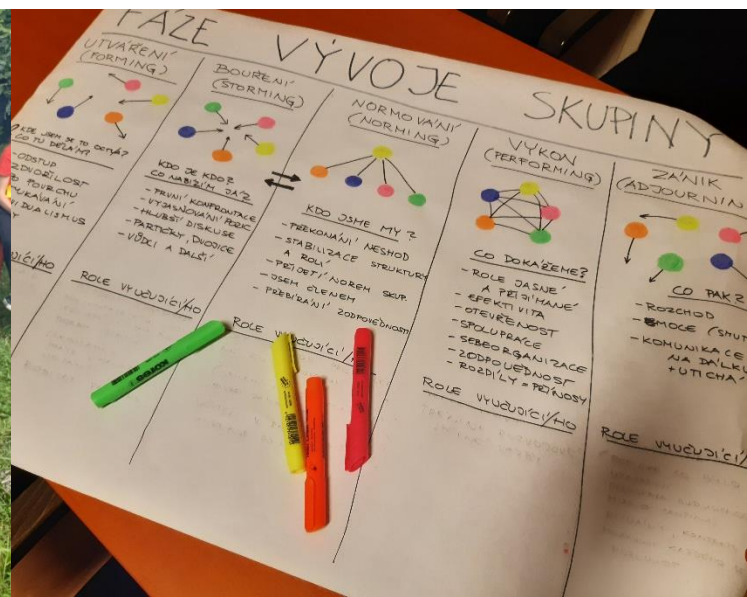
Advaita, z. ú.

Prevence a léčba závislostí, od 1997

- Terapeutická komunita
- Doléčovací program
- Ambulantní poradenství
- Centrum primární prevence

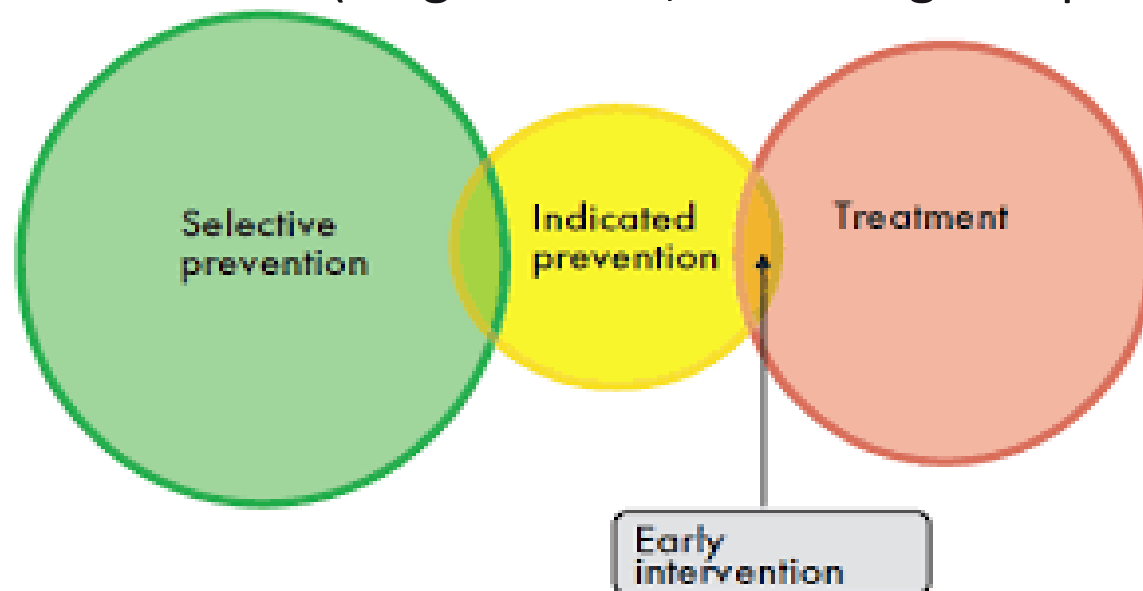
Centrum primární prevence

- VPP, SPP, IPP, vzdělávání
- Liberecký kraj
- Počátky 2010, IPP od 2016
- Od roku 2019 certifikace MŠMT (VPP, IPP),
- 3 interní zaměstnankyně, 3 externí
- 2022: Cca 150 skupinových programů VPP, 90 individuální setkání v IPP

Indikovaná prevence

- **Cílem zastavit, omezit** rozvoj rizikového chování, nebo alespoň **oddálit** do co nejpozdějšího věku
- Děti, dospívající, kteří jsou vystaveni působení **výrazně rizikových** faktorů, případně u kterých se již **vyskytly projevy** rizikového chování
- Jedinec byl do programu indikován – tj. vybrán dle posouzení své individuální situace (diagnostikou, screeningem apod.)

Indikovaná prevence, ne psychoterapie

- Zaměřena na změny v chování a postojích jedince, práce se současností a budoucností
- Jasně stanoveny cíle
- Ohraničený rámec (struktura, ne dlouhodobý kontakt)
- Direktivnější
- Předáváno větší množství informací o rizikovém chování

- Ale také: sebepoznání, práce s emocemi, práce se zdroji

Podoba programu

- Program je určen pro žáky 2. stupně základních škol a studenty středních škol (11–18let).
- Specializace na děti v „pobytových zařízeních“ (DD, DDŠ, SVP)
- Oblasti:
 - Prevence v adiktologii (kouření, alkohol, léky a netolerované drogy, hráčství a jiné...)
 - Prevence šikany a extrémních projevů agrese, kyberšikany
 - Základní vzorce bezpečného chování napříč typy rizikového chování
- Individuální nebo skupinová forma
- Před započítím anamnéza, rozhovor s vychovatelkou a dítětem
- Ročně (2016-2023) průměrně 10 dětí individuál, 34 dětí skupina
- Lektorky: 3.-4. stupeň ve čtyřúrovňovém modelu (praxe 4-5 let, vzdělání: VŠ, sebezkušenost)

Děti v dětských domovech

- mnohostranně znevýhodněny
- především následkem emoční deprivace dochází k ukotvení nezdravých postojů, chování a jednání
- kontakt s rodinou bývá dvojsečný
- negativní vrstevnický vliv
- nejčastější formou rizikového chování jsou různé formy agrese (vůči sobě, okolí),
- dále nadměrné užívání obrazovek, užívání návykových látek (alkohol, nikotin, marihuana), rizikové sexuální chování s časným počátkem první zkušenosti

Příběh klienta: Marek

12 let, v DD asi 4 roky

Rodinná situace, anamnéza: Marek je nejmladší ze 4 dětí: 3 chlapci v DD, dospělá sestra. Rodina se rozpadla, rodiče neschopní péče, otec pije, neschopný se o děti postarat, matka „zmizela“ a s dětmi neudrží kontakt, děti o ní mluví velmi zřídka. Děti si k sobě na víkendy bere sestra. Zdá se, že Marek (oproti staršímu bratrovi) lépe zvládá rodinnou situaci, bere to, jak to je. Marek je hodně hravý, ale i přemýšlivý, působí ještě dětsky.

Zakázka DD: Do programu jej DD zařadilo jednak v rámci širšího preventivního působení (Marek napodobuje staršího bratra a zřejmě experimentuje s LNL) a jednak kvůli nadměrnému užívání telefonu, hraní digitálních her.

Možnosti a limity programu

- Jedinečná cílová skupina x tlak na suplování psychoterapeutických služeb pro děti a mládež
- Oblast zaměření, stanovování zakázky
- Motivace dětí x role lektorky, délka programu
- Individuální práce x skupinová
- Míra úspěšnosti
- Práce s vychovatelkami a vychovateli v DD
- Odborné nároky na lektorky

Příběh klienta: Franta

13 let, v DD od léta 2022

Rodinná situace, anamnéza: Franta je ze 7 dětí, všechny v DD, z rodiny odebrány pro zanedbávání a týrání. Nějaký čas strávily ve ZDVOPu, přesun do DD – pro děti náročná změna. Franta špatně mluví a píše – zanedbaná logopedická vada, nyní se mírně zlepšuje. Kvůli tomu zažívá ve škole časté posměšky, na což reaguje agresivně a má ve škole problémy. Nechá se strhnout k nebezpečným nápadům se závažnými následky (materiální škody), řešeno s policií. Má konfliktní vztah se svou starší sestrou. Rodiče se příležitostně ozývají, po setkání s nimi Franta bývá vzteklejší, agresivnější. V běžné komunikaci je ale milý a ochotný, otevřený, motivovaný ke zlepšení. O rodičích nemluví, má pozitivní vazby na tety a strejdy v DD. Experimentoval s cigaretami.

Zakázka DD: „jak rozpoznat průšvih“, zamezit agresi a násilí vůči ostatním dětem

Příběh klientky: Jessica

10 let, v DD od jara 2023

Rodinná situace, anamnéza: Jessica je v DD se starší sestrou, předtím byly v jiném DD. Čerstvě po příchodu dívek do DD v rodině řešila policie podezření na sexuální zneužívání Jessicy ze strany přítele matky, to se ale podle policie nepotvrdilo. Nicméně, v rodině se sexualitou a intimitou zachází „zvláštně“ – dívka byla vystavena pornografii, s vědomím nebo z nedbalosti dospělých. Jessica na veřejnosti masturbuje, často má roztrhané oblečení v rozkroku, obtěžovala chlapce v DD.

Zakázka DD: probrat hranice intimity: co se nehodí dělat na veřejnosti, moje tělo, hranice

Otázky, diskuse?

Kontakty CPP

prevence.advaitaliberec.cz

kolarova@advaitaliberec.cz

Prevence Advaita

Prevence ADVAITA, z.ú.

TY NEPIJEŠ?!

